

Streszczenie

Ogólnym obszarem omawianym przeze mnie w pracy jest kontrola konstytucyjności prawa, która jest jednym z czynników wpływających na demokracje konstytucyjne, ale również mającym wpływ na istnienie konstytucjonalizmu w danym kraju. Demokracje konstytucyjne pociągają za sobą szczególne przywiązanie do zasad demokracji, praworządności, trójpodziału władzy tak, aby były szczególnie chronione prawa i wolności obywateli.

Konstytucyjność prawa rozumiana w szerokim znaczeniu jako zgodność wszystkich aktów prawnych i działań organów państwowych z konstytucją, ale również stanowiąca gwarancje dla poszanowania i respektowania praw i wolności człowieka.

W większości państw demokratycznych istnieją mechanizmy kontroli konstytucyjności prawa. Są one zróżnicowane i przedstawiają różne modele kontroli zgodności prawa z ustawami zasadniczymi, tj. model scentralizowany, którego zwolennikiem był przede wszystkim Hans Kelsen i model zdecentralizowany, dzielony pomiędzy różne organy państwowe, który był bliższy Carlowi Szmittowi.

W omawianej pracy skupiłam się na porównaniu dwóch systemów kontroli konstytucyjności prawa w demokracjach konstytucyjnych na przykładach Polski i Szwecji. W pracy dokonałam analizy głównie trzech istotnych aspektów dotyczących powyższej tematyki. Pierwszym była charakterystyka aktów prawnych poddawanych kontroli przez obydwa kraje. Drugim było omówienie dwóch różnych modeli kontroli konstytucyjności prawa i organów odpowiedzialnych za ich weryfikację i nadzór. Trzecim była ochrona i wzmocnienie konstytucjonalizmu w celu realizacji konstytucyjności prawa w obu krajach, w Polsce i Szwecji.

Przedstawione w pracy materiały poruszają szereg problemów na jakie narażone są demokracje konstytucyjne o różnych systemach prawnych we współczesnym świecie. Wzajemnie oddziałującą na siebie relację między prawem a polityką. Relację, którą cechują odmienne ideały demokracji. Przedstawiono różnice krajów w odniesieniu do demokracji i różnych typów ustawodawstwa w zakresie zmian konstytucyjnych.

Czytelnik pozostaje z dylematem, czy rzeczywiście centralny organ, jakim jest bez wątpienia Trybunał Konstytucyjny jest niezawodnym organem kontroli konstytucyjności bądź niekonstytucyjności porządków prawnych? Czy też system zdecentralizowany tzw. rozproszony kontroli konstytucyjności prawa, jakiego przedstawicielem jest Szwecja, stanowi równorzędną i sprawiedliwą gwarancję ochrony praw i wolności obywateli.

W całej rozprawie omówiono także jakie rzeczywiste czynniki mają wpływ na istnienie demokracji i konstytucyjności prawa bez istnienia, których nie możemy mówić o konstytucjonalizmie.

Słowa kluczowe: konstytucja, konstytucjonalizm, kontrola prawa, demokracja, prawa i wolności człowieka i obywatela, sąd konstytucyjny.